



KANIT YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

Adres : Meşrutiyet Cad.No:29/21 06420 Y.Şehir/ANKARA Y.M.M. : Sakıp ŞEKER
Vergi Dairesi : Çankaya V.D. Bağılı Olduğu Oda: Ankara YMM Odası (861)
Vergi Kimlik Numarası : 4960020316 Ruhsat No : 06102016
Tel : (312) 417 05 96-418 68 29-418 68 43 Mühür No : 898
Fax : (312) 417 66 73 E-mail : Kanitymm@superonline.com

SİRKÜLER NO : 2005/13

Ankara, 11/03/2005

FİRMA YÖNETİCİLERİ VE MUHASEBE BİRİMLERİNİN DİKKATLERİNE,

I- 2004 YILINA AİT YILLIK GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİNİN VERİLME SÜRESİ UZATILDI

2004 takvim yılına ait yıllık gelir vergisi beyannamesinin 2005 yılı Mart ayının 15 inci günü akşamına kadar verilmesi gerekmekte idi. Gelirler Genel Müdürlüğünce internet ortamında yayımlanan 10.03.2005 tarih ve Gelir Vergisi/31 sayılı sirkülerine göre, 2004 takvim yılına ait yıllık gelir vergisi beyannamelerinin verilme süresi **Mart ayının 31 nci günü akşamına kadar uzatılmıştır.**

Beyanname verme süresinin uzatılması ödeme süresini etkilememektedir. Bu nedenle beyannamelerini ek süre içinde veren yıllık gelir vergisi mükelleflerinin beyan ettikleri vergileri kanuni süresinde (2005 yılı Mart ve Temmuz aylarında) ödemeleri gerekmektedir. Süre uzatımı için vergi dairesine dilekçe verilmesine gerek yoktur.

II- FON PAYLARININ 2004 YILI GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ MATRAHINDAN İNDİRİLMESİ

4842 sayılı Kanunun **Geçici 1.maddesi** ile yapılan düzenleme ile,

“2003 yılı vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak 1.1.2004 tarihinden sonra verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisi tutarlarından ayrıca fon payı hesaplanmaz, bu kazanç ve iratlara ilişkin olarak vergilendirme dönemi içinde ödenen fon payları mahsup ve iadeye konu olmaz” denilmiştir.

Yapılan bu düzenleme kazanç üzerinden kesinti suretiyle ödenen bir verginin mahsup ve iadesini engellediği için beyan esasının ihlali ve vergilendirmede eşitlik prensibine aykırılık nedeniyle eleştirilmiştir.

Bu defa, 5228 sayılı Kanun ile 4842 sayılı Kanuna eklenen **Geçici 4.madde** ile aşağıdaki düzenleme yapılmıştır.

“Bu Kanunun Geçici 1.maddesi uyarınca mahsup ve iadeye konu olmayan fon paylarının 2003 yılı vergilendirme dönemlerine ilişkin 1.1.2004 tarihinden sonra verilen ve 31.12.2004 tarihinden önce sona eren özel hesap dönemlerine ilişkin olarak verilecek yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisi tutarlarının %10’unu aşan kısmı beyannamenin verildiği döneme ilişkin kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınır.

Ancak, birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarma işlerinden, kar veya zararı yukarıda belirtilen vergilendirme dönemlerinden sonra tespit ederek beyan edileceklerle ilgili fon paylarının, bu işlere ilişkin kar veya zararın beyan edildiği yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinin %10’unu aşan kısmı, beyannamenin verildiği dönemin kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınır.”

Yapılan bu son düzenleme ile geçmişte yapılan haksızlık kısmen düzeltilmeye çalışılmıştır.

A- 2003 Yılına Ait Beyannamelerle İlgili Düzeltme

Mükelleflerin 2003 yılına ait olup 2004 yılı içinde verdikleri yıllık beyannameler üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinin %10'unu aşan fon payları 2004 yılı kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınabilecektir. Bunun anlamı, geçmişte tahakkuk eden fon payından mahsup edilmeyip mükellefe iadesi gereken fon payının gider olarak dikkate alınmasının sağlanmasıdır. Ancak, 2003 yılında kanunen kabul edilmeyen gider olarak sonuç hesaplarına aktarılan bu tutarların 2003 yılı beyannameleri kanun değişikliğinden önce verildiği için muhasebe kayıtlarında gider olarak gösterilmesine imkan yoktur.

Bu nedenle, kazancın tespitinde gider olarak değerlendirme işleminin 2004 yılına ait beyannamede "indirim" olarak dikkate alınması gerekmektedir. Hemen belirtelim ki, bu uygulama sadece **2003 yılına ait yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde kesinti suretiyle ödenen gelir vergisi stopajı iadesi alan mükellefler için söz konusudur**. Kesinti suretiyle ödenecek vergiden iadesi bulunmayan mükellefler yönünden yapılacak bir işlem yoktur. Gelir vergisi stopajı iadesi doğmayanların 2003 yılına ait fon paylarını kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alması gerekirdi.

B- 2003 Veya Önceki Yıllarda Başlayan Yıllara Yaygın İnşaat Onarma İşi Nedeniyle 2004 ve İzleyen Yıllarda Beyanname Verilmesi Halinde Düzeltme

Geçici 4.maddenin 2.fikrasına göre, yıllara yaygın inşaat işi gelirleri nedeniyle hakedişlerinden fon payı kesilen mükelleflerin 2004 ve izleyen yıllarda bu gelirleri nedeniyle yıllık beyanname vermeleri halinde, kazancın yetersiz olması halinde kesinti suretiyle ödenen gelir vergisi stopajının iadesi mümkün olduğu halde fon payının iadesi mümkün olmayacak, ancak yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinin %10'unu aşan kısmı, beyannamenin verildiği dönem kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınacaktır.

Örneğin, 2002 yılında başlayıp 2004 yılında geçici kabulü yapılan bir işe ait kazancın Nisan 2005 ayında yıllık beyanname ile beyan edilmesi halinde, beyanname üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinin %10'unu aşan kısım matrahin tespitinde indirilecektir.

Örnek 1:

2004 Yılı Beyanı (Normal Durum)	1.000.-
Hesaplanan Kurumlar Vergisi	<u>330.-</u>
Kesinti Suretiyle Ödenen Vergi	400.-
Kesinti Suretiyle Ödenen Fon Payı	40.-
İadesi Gereken Vergi (Stopaj)	70.-
İadesi Gereken Fon Payı	(7) (Yasa gereği iadesi mümkün değil)
Hesaplanan verginin %10'unu aşan fon payı tutarı:	$330 \times \%10 = 33 - 40 = 7$

Böyle bir durumda, 4842 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeden önce mükellefe ayrıca 7 lira da fon payı iade edilmesi gerekirdi. Hesaplanan kurumlar vergisinin %10'u ($330 \times \%10$) 33.-TL olduğuna göre, iadesi gereken fon payı (40-33) 7.-TL'dir. Böyle bir durumda, söz konusu 7.-TL'nin beyanı gereken matrahtan aşağıdaki şekilde indirilmesi gerekir.

2004 Yılı Beyanı	1.000.-
İndirilecek Fon Payı (-)	<u>7.-</u>
Matrah	993.-
Hesaplanan Kurumlar Vergisi (%33)	327,69
Kesinti Suretiyle Ödenen Vergi	400.-
İadesi Gereken Gelir Vergisi	72,31
Fon Payının Sağladığı Avantaj ($7 \times \%33$)	2,31

2,31 lira eski rejime göre iadesi gereken 7.-liranın %33'üne tekabül etmektedir.

Kesinti suretiyle ödenen fon paylarını halen bilançolarında 295 no'lu hesapta gösteren mükellefler gider kaydedecekleri fon payını normal duruma göre beyan edecekleri gelir veya kurumlar vergisinin %10'unu aşan kısmını gider olarak, kalan kısmını ise kanunen **kabul edilmeyen gider** olarak kayıtlarına almalıdır. Yıllara yaygın inşaat işlerine ait fon payları işin bittiği yıla kadar bilançoda muhafaza edilmelidir.

770-GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	/	40
295-PEŞİN ÖDENEN VERİ VE FONLAR	/	40

Yukarıdaki hesaplama göre mükellef 40.-TL fon payının (40-7=) 33.-TL'lik kısmını kanunen kabul edilmeyen gider olarak matraha ilave edecektir. Bu suretle 7.-TL ilgili dönem kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınmış olacaktır.

Örnek 2: 2002 yılında başlayan ve 2004 yılı içinde geçici kabulü yapılan inşaat işi nedeniyle ödenen fon payının 5.000.- YTL olduğunu kabul edelim. 5.000.-YTL kanunen kabul edilmeyen gider olarak 2004 yılı sonunda kayıtlara alınmış olsun.

Kanunen Kabul Edilmeyen Fon Payı Dahil Hesaplanan Kurumlar Vergisi

Kazanç Tutarı (Fon payı dahil)	145.000.-YTL
Hesaplanması Gereken Kurumlar Vergisi	47.850.-YTL
Kesinti Suretiyle Ödenen Vergisi	50.000.-YTL
Gelir Vergisi İadesi	2.150.-YTL

Kurumlar Vergisinin %10'u = 47.850 x %10 = 4.785.-YTL
%10'u Aşan Kısım (5.000 – 4.785 =) 215.-YTL

Matraha İlave Edilecek Fon Payına Göre Hesaplanan Vergi

Kazanç Tutarı	145.000.-YTL
Kanunen Kabul Edilmeyen Fon Payı (5.000 – 215=)	4.785.-YTL
Matrah	149.785.-YTL
Hesaplanan Kurumlar Vergisi (%33)	49.429,05 YTL

Sonuç itibariyle kanunen kabul edilmeyen gider olarak matraha ilave edilecek fon payı tutarı 5.000.-YTL değil, 4.785.-YTL olacaktır. Bu hesaplama sonucunda eski rejime göre iadesi gereken fon payı tutarı gider olarak dikkate alınmış olmaktadır. Kalan kısım ise kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınacaktır. Fon payı gider olarak dikkate alınmamış olsaydı kazanç 150.000.-YTL olacak, ödenecek vergi ise **49.500.-YTL** olacaktır.

2004 ve izleyen yıllarda geçici kabulü yapılacak işlemler ilgili ödenen fon paylarının 2003 yılı sonunda kanunen kabul edilmeyen gider olarak kayıtlara alınmış olması halinde, yukarıdaki hesaplama şekline göre gider kabul edilecek kısım 2004 yılı beyannamesi üzerinde, diğer kanunen kabul edilmeyen giderler o kadar eksik gösterilmek suretiyle veya "diğer indirim" olarak beyannamede gösterilmelidir.

Saygılarımızla.

**KANIT YEMİNLİ MALİ
MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ.**